

Glasilo Slovenske Krajine

NOVINE

Prihaja vsako nedeljo.

Cena Novin na celo leto je: doma 20., v Ameriko 80 Din.
Cena Marijinoga Lista na celo leto je: doma 10 Din., v Ameriko 50 Din. Novine prihajajo vsaki teden, M List vsaki mesec. Naročniki M. Lista dobijo kalendar brezplačno, naročniki Novin pa za polovično ceno, letos za 5 Din. Rokopisi se ne dajo nazaj. Rokopise i naročnino pošiljajte na uredništvo ali opravništvo Novin v Črensovcih, Prekm.

„Vredništvo i opravništvo Novin je v Črensovcih, Prekmurje“.

Vrednik Klekl Jožef, vp. plebanoš v Črensovcih.

Oglasi, (inserati) se tudi sprejmajo. Cena ednoga kvadratnoga centimetra za ednok en dinar za večkrat popust. Cena malih oglasov je do dvajset reči 5 Din., više od vsake reči pol dinara. Med tekstem je cena oglasov cm² dva dinara v „Poslanom“ tri dinare. Ki naroči 1/4, 1/2 ali celo stran, dobi 25% popusta za edno objavo, za večkratno več. Takso za vse oglase plača opravništvo „NOVIN“.

Desetletnica smrti † dr. Ivanóczy Franca aug. 17. pri Sv. Bedeniki.

Pomen slavnosti.

Stari pregovor pravi, ka nezahvalen človek ma vse hūdobije v sebi. I te pregovor je istinski. Nezahvalnost je nekaj tak grdoga, ka zamaže vse lepote na človečoj dūši. Če je što ešče tak čisti, pobožen, ponižen, zgūbi vse poštenje pred svetom, če ga zamaže nezahvalnost. Kljub najlepšim jakostam ga sreča na vsakšem vogli te nečasten pozdrav: nazahvalen božnjak. — Slovenski narod starodavne Slovenske Krajine se ne mogo zamazati z nezahvalnostjov. Svojega voditelja, buditela, dobročinitela desetnico je obhajao s takšov slavnostjov, kakša more samo iz najbolje zahvalnoga srca privreti. I gda je ž njov potisno pečat poštenosti na svoj narodni značaj, je z budo v nas vūpanje najlepše bodočnosti. Zahvalen narod ne more prejeti. Narod, ki z zahvalnov ljūbezno-stjov obima spomin tistih, ki so ga ljūbili, bo ostao, mora obstati. Takši narod je plodna zemlja, štera bo rodila samo dober sad.

To je prvi pomen slavnosti. Drugi je oživotvorenje Ivanoczyjovoga dūha okoli njegovoga groba. Živo je i trpo je pokojni samo zato, da naš narod ostane kršćanski i slovenski. Vnogi jezери, ki so s svojov kršćanskov dūšov i s svojim slovenskim srcom ovili njegov grob, so živ dokaz, da pokojni ne je živo zaman. Njegov križ je prineso vstanenje našemi ljudstvi. Vsi, ki so prišli na slavnost, so prinesli sad k grobi, sad tistoga semena, šteroga je sejao pokojni.

I tretji pomen, šteroga si je slavnost pred oči postavila, je bio, da i v bodočnosti potrdi v našoj gospodi tak kak v prostom našem človeki Ivanóczyjov dūh. I ka se te namen bo gotovo dosežno, je trdno naše vūpanje, bi pravili, je neomahljivo naše osvedočenje. Tisti jezери, ki so na eden jedini glas „Novin“ napunili brešček sv. Bedenika, nam kak sunce svetlo i vroče posvedočijo, ka so puniz Ivanoczyjovim dūhom, i ka toga bodo tudi vcepili v poznejše rodove. Ta svecka gospoda i dūhovščina, ta mladina, to dijaštvo, ti stariši, ki so na toj lepoj gorici naših slovenskih Goric zadišali z rožami zahvalne ljūbezni, so porok, da Ivanoczyjov dūh nikdar ne zamerje v Slovenskoj krajini.

Pa glejmo zdaj potek slavnosti.

Priprave na slavnost.

Lani smo šteli to slavnost obhajati. Naša slovenska šolska mladina se je čutila v prvov vrsti pozvana na to, da svojemi prijatelji plača dug zahvalnosti. Ali V. katoličanski shod v Ljubljani ne je dopūsto, da bi se slavnost vršila lani, ar smo vnogi romali na to lepo versko prireditiv. Ostala je tak slavnost na letos. Šest tjednov pred njov smo določili dnevni red i se začeli pripravljati. Oprosilimo smo kršćanska društva, naj nam javijo, če se ščejo slavnosti vdeležiti. Naznanili so nam svoj prihod žižkovski i bogojanski Orli. Za tem smo oprosilimo pevska društva, naj se zglasijo. I zglasili so se: beltinski, žižkovski, bogojanski i eden del črensovskoga. Cankovski i tišinski

sta se tudi oprosila, ali ne sta sprejela ponūdbe, prvi zato, ar so pesmarji bili v tūjini na deli, drugi pa zato, ar je te ne bio ešče zadosta vrejeni. Poleg gornjih pevskih zborov se je pa javo za udeležbo naš dijaški i ešče žižkovski tamboraški zbor. Začelo se je zdaj včenje. V Bogojini je včio pesmare g. Bajlec visokošolec, v Beltincih g. F. Šprager nadučiteo, v Žižkih šolske sestre, mesto teh pa sledkar v Črensovcih pod vodstvom Lūtar Štefana nadučitelja g. Fr. Balažic, vučenika orglarske šole iz Odranec. Vse pesmare je potem sprobao skūpno g. Ferdo Šprager v Bogojini aug. 16. na navečer pred slavnostjov. Bilo je vseh vkūp stovajseti. Poleg pesmarov pa so se drugi tudi pripravljali na slavnost. To so bili pred vsem naši Orli i Orliči z Bogojine i iz črensovske fare, pa dijakinje i šolarice iz beltinske, črensovske pa bogojanske fare. Od deklic, ki so vence plele i rože brale, štere so se lepe pozdrave včile, se tudi ne smemo spozabiti. Posebno se pa moramo spominjati dve fari, ki sta najtesnej prirasli k pokojnoga srca z bedeničke i tišinske. Prva, ki je rodila pokojnoga i je čuvarica njegovoga groba, je lepo okinčala cerkev, pokopališče, ta druga, ki je vidila njegovo delo i vživala sad toga, je pa bila spodobna k ednomi koši roja, šterogavse včele stojijo pod komandov matice i nosijo štera med, štera jarpe v koš i ga napunijo z bogastvom. Pod vodstvom matice g. plebanoša Krantza je tudi koš tišinske fare sipavao iz sebe včelice — farnike, ki so zletele po vence i rože ljūbezno-sti, da ž njimi oklajene na tihom grobi svojega dūhovnika pastera pošepetnejo pokojnomi: tlačimo še tisto pot, po šteroj si nas vodo. Okoli sedemsto tišinskih farnikov se je okitilo z rožami i prijavilo za procesijo k Sv. Bedeniki. — Vse dobre dūše so se pa tak pripravljale na slavnost, da so pobožno molile za lepo vreme. I ka ne zaman, sve-doči to, ka smo slovesnost do konca lahko vōni opravili v najlepšem redi.

Zbiranje v Bogojini.

Bogojina je bila pri toj lepoj slavnosti, kak škegenj vu žetvi. V njo se je spravo sad našega zavednoga, kršćanskoga slovenskoga ljudstva. Vse je privrelo na navečer slavnosti v Bogojino: pesmarje, Orli, Orlice, Orliči, tamburaši pa drugi gostje i udeleženci slavnosti z sosednih far, ki vsi so bili sprejeti od g. plebanoša i vrlih bogojanskih farnikov zaistino z popolnov ljūbezno-stjov. Najprisrčnejša hvala bodi tū povedana za redko gostoljūbnost g. plebanoša Bašša Ivani i vsem vrlim bogojančarom, ki ne samo ka so stan dali neštetim romarom, nego ešče hrano, da od ljūbezno-voga sprejema na navečer niti ne gučimo. Tū se je vršila poskušnja pesem i telovadbe vu večernih vōrah. Po kratkom spanji pa se je ljudstvo podalo v cerkev, več jih sprejelo sv. obhajilo za † Ivanóczyja dūšo, i zatem se zbralo v procesijo i romalo z

venci i rožami obogateno k Sv. Bedeniki. Procesijo so vodili Orli z narodnov zastavov.

Sprejem pri Sv. Bedeniki.

Že v ranih vōraj je brešček sv. Bedenika zgledao, kak mravljinjek. Vse je vrelo i šamrelo okoli cerkvice, narod za narodom je prihajao od bližnjih i dalnjih krajov, celo z Kobilja i od Grada. Vsem je valao pozdrav napisan na slavoloki: „Bog Vas prineso“ i vse je opominao napis slavoloka, šteri je med vratami pokopališča razprestirao svoje peroti, ka se tū dnes v spomin našemi velikomi moži bo nekaj godilo. Glasio se je naimre lepoga slavoloka napis etak: „Slava † dr. Fr. Ivanóczyi.“

Oltar v iz jaličovja napravljenom šatori i lepo očiščeno i okinčeno pokopališče je svedočilo, ka je mala bedenička fara vse mogoče včnila, naj kem lepše počasti spomin svojega velikoga rojaka — dobrotnika i kem bole dostojno sprijme jezero jezerne goste. Predvsem so se pa trūdili pri kinčanju i lepšanju gospa Ludovika Faflik, Šušlec, Kálmán Daniel, Horvat Jožef, tajnik SLS, g. vučiteo i drugi. Vsem naj prisrčnejša zahvala, predvsem pa g. Faflik Ferenci plebanoši, ki so velikanske stroške i trūde na sebe vzeli i tak pripomogli, da se je slavnost tak sijajno posrečila.

V to lepo mesto je prišla prva bogojanska procesija. Jezeroštiristo dūš je prišlo ž njov. Stavila se je pri križi na cesti, ki vodi k cerkvi. Sem so šli g. Klekl Jožef, vp. plebanoš pred njo. Tū so pozdravili romare, predvsem mladino, kakti živ, dozoreli sad dela † dr. Ivanóczyjovoga i jo sprevodili v cerkev. Pri cerkvi je te že teliko naroda bilo zbranoga, ka se teh 1400 ljudi niti dosta ne poznalo. Za tov procesijov je prišla tišinska pod cerkvenov zastavov med popevanjom lepih cerkvenih pesmi. I toj so šli proti vp. pleb. Klekl Jožef, jo kratko pozdravili, blagoslovili i odvodili v cerkev. Prišlo je okroglo sedemsto vrlih tišinskih farnikov na grob svojega nepozabnoga plebanoša i so prinesli rože, vence vu roki, roso v očeh, a ljūbezen, veliko, vročo ljūbezen pa v srca za dar tistomi v spomin, ki je tak ognjevito ljūbo nje i brano njihove pravice. S tov procesijov so prišli tudi g. dr. Hohnjec Jožef, profesor bogoslovja i narodni poslanec z Maribora v družbi g. Antauera, tišinskoga nadučitelja. Tišinski g. plebanoš so mogli iti na Cankovo k blagoslavljanji novih zvonov mesto g. č. kanonika Slepec Ivana, ki so jih poslali mesto sebe na Cankovo, ar so doma z božov službov bili zadržani. Po toj procesije se je začela predga i slovesna sv. meša, oboje vūnej pod milim nebom.

Svete meše i predga.

Sv. meše so so ob 7. začele služiti. Prvo so služili domači g. plebanoš, drugo Klekl Jožef, vp. plebanoš, tretjo Bašša Ivan bogojanski g. plebanoš. Lepo število domačih i zvūnskih farnikov je pristopilo pri

teh sv. mešah k sv. obhajili i to darivalo za † dr. Ivanoczyja dušo. — Gđa je pa po prihodi tišinske procesije že narod napuno veliki breg okoli cerkvi notri do pokopališča, predvsem katoličanske, a tudi do dvejezero evangeličanske vere spovedi, tak da smo ga našeli do osem jezeró duš, se je začela predga. Predgali so nevtrudljivi delavec v Gospodovih gorah, povsod poznan i priljubljen bogojanski g. plebanoš Bašša Ivan; s svojov lepov predgov, štero niže objavimo, so posebno na našo mladino napravili veliki vtis i v joč spravili vno go dobrih duš.

Po lepoj predgi se je začela slovesna sv. meša v šatori, štero so služili g. dr. Hohnjec Jožef, nar. poslanec, ministrerao je pri sv. meši mladenec Golob Janoš z Bogojine. Zvün jezero jezerne vnožine našega ljudstva smo vidili pri njej tudi zastopnike naše oblasti, inteligenco i duhovščino. Priromali so na slavnost: dr. Lipovšek Gašpar, okrajni glavar, njihov namestnik dr. Franc Bratina, referent za šume Hrzič. Tu smo vidili tudi g. upravitelja, Mikuša iz Beltinec, Klimeka od Grada, Jelovška z M. Sobote, dr. Goričana, zdravnika z G. Lendave, Džubana, ev. nadučitelja z gospov vred z Križevac, Hari Leopolda, ev. bogoslovca z Panovec, Fabiana fin. komandanta z G. Petrovec. Počastili so slavnost tudi g. žandarmerijski major Sagadin Jakob s svojov gospov, grofica Ernestina Batthyanyi, domači g. učiteo, Kontler Julij vidonski učiteo i več drugih civilnih gospodov i dam. Med duhovščinov zvün gori imenüvanih smo vidili sledeče g. plebanoše: Bednarik Rudolfa od Grada, Kūhar Alojzija od Nedele, Prša Ivana od Sv. Sebeščana, nadale Hauko Jožefa sobočkoga i Jerič Ivana ljutomerskoga g. kaplana. Naše dijaštvo je bilo punoštevno zastopano, med njim Kolenc Franc, bogoslovec, Bašša Ignac, veterinar, Bajlec Franc, stavbenik, visokošolca, gimnazijci, učiteljišćniki, dijaki i dijakinje.

V globoko pobožnost vtopljeno je poslušala osem jezerna vnožina sv. mešo, pri šteroj je popevao štiri glasno pod izvrstnim vodstvom g. Šprager Ferdinanda, učitelja v Beltincih, iz 120 pesmarov stoječi črensovski—žizkovski—beltinski—bogojanski i dijaški združeni zbor. Pesem se je milo glasila po lepah gorah i pustila v vsakom srci sled svoje lepote, štero se je omehčilo i k Bogi zdignolo z zahvalnostjov za tistoga moža, ki nas je vćio ljubiti Njega i naš rod.

Sprevod na pokopališće.

Pevski zbor je po končanoj sv. meši začeo popevati lepo pesem, štero smo lani ćuli prvič na V. kat. shodi v Ljubljani: „Povsod Boga...!“ Med popevanjom te krasne pesmi se je vila procesija na pokopališće. Najnaprej je šla mladina, za tem društva, pevski zbor, duhovščina, oblast i za tov pa narod, keliko ga je moglo prostor dobiti na pokopališći; većina je zvünaj ostala, ćeravno je ešće vso drevje okoli pokopališća puno bilo z pobožnimi gledalci. — Genljivo je bilo videti, kak nese zahvalen narod venec za vencom, šopek za šopkom, rožico za rožicov proti grobi tistoga, ki je prvi začeo z vsem ognjom svojega plemenitoga srca braniti to zavrženo slovensko ljudstvo.

I med svetov mešov, i pri toj procesiji i na pokopališći i sledkar pri telovadbi so red držali gor ognjegasci iz Ivanec pod povelstvom g. Klar Jožefa. Tej jedini so se odzvali izmed ognjegasnih družtev našemi pozvanji i so slavnosti bili zaistino na veliko pomoć. Zaslužijo zato naše javno priznanje i globoko zahvalo.

Na pokopališći

je z genjenim srcem i suznimi očmi obdao v sam cvet spremenjeni Ivanoczyjov grob zahvalen slovenski narod. Nemo, kak tužna

ptičica pri razdretom gnezdi i tiho, kak polnoćna stopnja je poslušao narod govor vp. pleb. i narodnoga poslanca, Klekl Jožefa. Zaistino žalno — zahvalno razpoloženje je kraljivalo med ljudstvom i v tak resnoj svećanosti se je hvalevredno, resno, plemenito držalo vse ljudstvo brez razlike. O, vidili smo jokati še takše pri grobi, ki so pokojnoga mrzili v žitki. — Po govori, šteroga niže objavimo, je narod prinašao vence na že itak ovenćani grob. *Prinešenih je dvajseti vencov, šestdesetšest polvencov (šopkov) i nešteto drobnih rožic.* Prvi venec je položio vlć. g. Bašša Ivan bogoj. pleb. v imeni duhovnikov. Trak njegov je noso napis: „*Rk. duhovniki svojemi sobrati, gorećniki za diko božo.*“ Venec slovenskoga ljudstva se je glaso: *Slovensko ljudstvo svojemi voditeli i braniteli njegovih pravic* i te venec je z gorećimi rećmi vložila na grob mladenka Jerič Marija z Dokležovja v družbi Žizek Age iz Črensovec i Horvat Kate z Trnja. Bedenićke fare venec so položile deklice vnükice † cehmeštra Kanizsay Jolanka, Elizabeta i Lenkica. Na traki, šteri je košao 250 Din. se je dalo šteti: *Bedenićka fara.* — Venec dijakov, šteroga trak sta držale dijakinje Šprager Marica i Danica, je poklono bogoslovec Franc Kolenc. Govor, šteroga je meo pri toj priliki, se etak glaso: že nad deset let spiš v hladnoj zemlji. Telo je zakrito, a duh Tvoj žive. Spomin Tvoj je živ. Vodnik, oća si bio prekmurskomi ljudstvi v ćasi, kda je bilo zatirano vse, ka je bilo slovenskoga. Pregarjan si bio, a ne si odnehao. Bojüvao si se, odpovedao se vsoj ćasti i slavi, štero so Ti šteli ponüditi i ostao med svojim narodom, na slovenskoj zemlji, štero si lübo nad vse. Zahvalni smo Ti zato. Iz zahvalnosti smo prišli na Tvoj grob tudi mi prekmurski dijaki, ki se s ponosom imenüjemo za Tvoje sine, ar stopamo po Tvojih stopinjaj, nadaljüjemo delo, štero si Ti začno.

V znak za vse, ka si vćino za blagor prekmurskoga ljudstva, Ti polagamo venec s srćnov željov, da bo Tvoja slava večna.

Venec dijaški je noso te napis: „*Od Tvojega duha vzgojeno in z njim napolnjeno domaće slovensko dijaštvo.*“ — Tišinske fare lepi venec je položila Martinec Anika z Petrovec z dvema pajdašicama. Pri polaganji venca je genljivo omenila deklička pokojnoga zasluge pri vodstvi duš tišinskih farnikov. V belo oblećene dekcle z venci na glavi i s slovenskim trakom prek po ramaj, so napravile najlepši vtis na navzoće. Položili so zatem venec zahvalni pokojnoga, kim je dobre delio, z napisom „*Mentorju svojemu.*“ Obćine Gederovske venec je noso napis: „*V spomin nepozabnomi dobromi Gospodi, obćina Gederovci.*“ Venec so položili še: Kmećka zveza z Bogojine, Orlići, Orli, Šbül Mima z Petrovec, Ćibićar Vilma i Škalić Veronika z Gederovec, Gergorec Otilija i Kos Terezija z Petanec, Horvat Marićika z Tišine, Ūllen Ana i Omar Vilma z Rankovec i drugi, šterih vseh imena ne nam je mogoće zvediti. Celo naprej eden den so že prinesle pobožne duše venec i nas prosile, naj ga položimo na grob, ar one zavolo velikih drugih poslov ne morejo biti nazoći pri slavnosti. Po polaganji vencov je pevski zbor spopevao dve pesmi pri grobi: „*Z Bogom prijatelj*“ i „*Vigred se vrne.*“

Zatem se je pa vršilo nekaj genljivoga i nepopisno lepoga. Tamburaški zbor iz Žizkov, stojeć iz šestih kotrig, je začeo igratistaro narodno pesem: „*Sveto je drevo, sveti je križ, ki vñni na poli tam stojiš.*“ Po igranji jo je pa začeo popevati narod i tak je šlo to naprej, ednok se igralo, drugoć pa popevalo i med tem popevanjom i igranjom pesmi, v šteroj je guć od sina duhovnika i njegove mirajoće matere, je narod romao k grobi i metao na njega rože, ga moćao s skuzami zahvalnosti i venćao z ljubeznostjov svojega srca. Nepozabni, ljubeznivni prizor.

Akademija.

Iz pokopališća smo se podali nazaj k cerkvi, da začnemo slavnost, zvano akademijo. Prva toćka akademije je bila:

Deklamacija.

Deklamirala sta lepo, navdüşeno dijak soboćke gimnazije Horvat Franc iz Törnišća i Špragerova Danica dijakinja iz Beltinec. Oba sta deklamirala dve lepivi pesmi našega pesnika, šteri je tak naglo vmro, Miroslava († Bašša Jožef bogoslovec). Prvi pesem „*Počitek moj.*“, v šteroj si že le grobni počitek v domaćoj slovenskoj zemlji, druga pa: „*Gde de moja*“, štere pesmi z povdarkom ognjevito predan odpevek: „*Mili moj slovenski svet, živi, živi dugo let*“ je napravo velikansko navdüşenje med poslušalci. Po vsakoj deklamaciji je igrao žizkovski tamburaški zbor.

Govori.

Po deklamacijah so se začeli vršiti govori. Prvi je govorio dr. Jožef Hohnjec, nar. poslanec, koga lepi govor so z velikim zanimanjom i odobravanjom poslušali. Niže ga v celoti objavimo.

Za njegovim govorom je stopo na govorilnico dr. Gašpar Lipovšek, okrajni glavar, ki je z veseljom pozdravo neštete vnožine našega vernoga i zavednoga slovenskoga ljudstva i njemi je naznano, da na višjem mesti bo tolmaćo njegovo vdanost do države.

Zadnji govornik je bio Faflik Franc, bedenićki plebanoš, ki je s svojim grmećim glasom, šteri je shajao z ljubezćega detinskoga srca, odpro vno go suz v oćeh poslušalcov. Gućao je od velike ljubeznosti † dr. Ivanoczyja do našega slovenskoga ljudstva i pozivao poslušalce, naj darüjajo, kelko premorejo na pokojnoga spomenik. Iz šume, štera bo vküp prišla, se napravi ne samo sini, nego i materi spomin, ar ga ta tudi nema, gda ga oće ma. Zezavao se je na našo detinsko ljubezan do svoje matere i tak proso dar na spomenik.

Pa ne zaman.

Na spomenik je darüvano tri jezero i sto dinarov. Vekšo šumo so dali sledeći gospodje: Faflik Franc, pleb. 1000, Jelovšek upravitelj veleposestva grofa Szaparyja v M. Soboti 500, Klimek, upravitelj na veleposestvi pri Gradi 100 Din. — 1500 dinarov je pa vküpdao pobožen narod.

Med govori i med pobiranjom je igrao tamburaški zbor, po vsakom govori se je pa zahvalo govornikom narodni poslanec Klekl Jožef, ki je po govori g. okr. glavarja pozvao narod, naj trikrat skrići: „*Živio*“ kralji i domovini. I jezerno jezernoga naroda glas, živio krić je odneso veter daleć, prek meje, pa je oznano vsakomi, ka je te narod slovenski i ljubü, verno ljubü svojo slovensko domovino i njenoga vladara.

Telovadba.

Po govoraj je narod napravo lepi krog pri pokopališći, da vidi telovadbo naše mladine. Orlov je prišlo iz črensovke fare 28, Orlićov pa 42, štere so pelali do Bogojine brezplaćno Kolenko Ivan z Črensovec, Grüşkovnjak Štefan i Horvat Ivan z Žizkov. — Malo foringo so samo prosili Halas Martin, Horvat Matjaš z Črensovec i Horvat S. Ignac z G. Bistrice.

Vsem foringašom se mladina to pot srćno zahvali za dobroto. — Nadale je prišlo okroglo: z M. Sobote 10 Orlićov, iz Bogojine Orlov 16, Orlićov 46, — šolaric, ki so telovadile pod vodstvom Barice Lovrenćee z Bogojine 9 i dijakinj iz črensovke i beltinske fare 12. Većina te našete mladine nas je kratkoćasila z telovadbov i teško bi bilo povedati, štere mladine telovadba je bila lepša. Vsi so lepo zvršili svoj posel, v si, brez izjeme posebno so se pa dopadno le narodi: telovadba bogojanskih šolaric, naših dijakinj, bogojanskih Orlov, skupine i črensovskoga narašćaja vaje. Iz

Bogojine je telovadilo zvün devet deklic 20 višjih, 20 nižjih naraščajnikov, proste vaje jih delalo izmed Orlov 12, skupine pa 10. Ka je bogojanski mali Vincek (Casarov) žeo največ ploskanja, ne trebe povdarjati. Dve vöri je ljudstvo gledalo telovadbo z največšov zadovoljnostjov i ženske smo čüli, kak so si med sebov zgučavole: „Sam ešče na tešče, pa li bi je do večera gledala“. — Ta druga njoj je na to odgovorila: „Jez bi je pa dva dni gledala žedna i lačna“. I zaistino vredno je bilo gledati našo mladino. Telovadba deklic z pesmov združena je napravila takši vtis na gospode še, ki so pa vidili že vno go lepih reči, ka so izrazili svoje začüdenje, presečenje i popolno zadovoljstvo nad njoj. Med ednov i drugov telovadbov je igrao jamburaški zbor, ali pa popevao g. Spragera pevski zbor. Oboji lepo, dovršeno, predvsem pa pevski zbor tak izvrstno, ka gda se je ob dvema dešč začeo spuščati, so z marelami pribežali ljudje k pesmarom, je držali nad notami i je prosili: „ešče edno, samo edno nam spevajte.“

Razid.

Pa čas je bio, da razidemo. Po odpevanji narodne himne „Lepa naša domovina“ smo šli, da si okrepčamo telo. Dühovščino i svetno inteligenco je sprejeo gostoljubni stol g. Faflik Franca plebanoša. Za to dobroto se njemi je toplo zahvalo med obedom narodni poslanec Klekl. V svojem govori je izrekeo zahvalo tudi še vsem, ki so se trüdili, ki so žrtvüvali, daje slavnost tak lepo uspela, predvsem oblasti, civilnoj gospodi i dühovščini. Govor je končao z želov, naj postane Ivanóczyjov düh, ki je že v svojoj fundaciji, za dijake mislo na vjedinjenje naših Slovincov z onimi prek Müre, vez ljubezni med vsemi Slovinci.

Brešček sv. Bedenika se je v popoldnešnjih vörah sprazno, a v srcah osem jezernoga naroda, ki se je slavnosti vdeležo, je pa ostalo puno osvedočenje, štero se je i od vüst do vüst govorilo: „Lepše se je ne mogla vršiti dr. Ivanóczyja slavnost, bila je popolna“.

Predga vlč. g. Bašša Ivana, pleb. v Bogojini.

„Hvalimo dične može i naše očae v njihovom rodi.“ Sir 44. I. Ne vüпам, kak cerkveni predgar hvaliti moža, koga Sv. mati cerkev ne postavila na oltar. Samo sv. pismo navada sv. cerkve pri sprevedaj glasovitih možov mi pa pokaže, ka slobodno včinim to celo v takšem časi, kak je

Fabijola

ali

Cerkev v katakombah.

II. Boj.

Obednom jemi predložim pripravleno pismo v podpis i jemi povem, da si zasluži velko hvalo pri lüstvi, če da Agneskino premoženje najbližnjaj sorodnici. Casar je ravnostak častilakomen i požrešen, zato nebo napačno, če z ednov napakov spodbijem drugo“.

„Za istino lübi oča, tak bo najbolje. Zdjaj pa si z mirnim srcom vležem k počitki. Vütro je razsodni den möjega življenja; vsa moja prihodnost se bo ravnala po tom, če me Fabiola sprejme ali zavrže.“

Ravno ob tom časi sta imela tudi Fulvij i njegov ljubezni striček prav zanimiv pogovor. Kda je Eurota kesno prišeo domo i je svojega vnüka najšeo samoga, ga takle nagovori:

„No, Fulvij, ali je zavarüvana?“

„Kelko je möre zavarüvati zidovje i železje, je zavarüvana; pa njena düša je nespremenliva, kak prle.“

„Tiho bodi od düše, jo že ostro železo pokonča. Ka pa, ali je že odločena njena usoda i kak je z nasledki?“

„Usoda je gvüšna, če ne pride nikaj vmes, ka pa zadeva nasledke za mene, je vse na tom ležeče, kakše vole bo casar. Povem ti pa, da mi je srce nemirno i da me peče vest, pokončati tak mlado življenje, posebno, ar je dobiček tak negvüšen.“

dnes, kda smo tü v küp prišli na čast tistomi, ki je bio velki med nami. Tej bregovje so ga rodili, po dobroti drugih je prišeo v šole, včio se je kak najbogše, stopo v semenišče kak klerik se je državao po leti v Beltincih pri pokojnom plevanuši Žitez Marki. Od njega se je navčo ljubiti svoj rod i svoj materinski jezik. Kak dühovnik je po kratkom prišeo za prefekta i profesora v semenišče. I on je pokazao svojo posebno ljubezno do klerikov, ki so bili Slovinci, dobro se pa ne čüto tam. Želo se je domo. Večkrat je proso kakšo slovensko faro. Püšpek ga ne so püstiti, dokeč njim ne telko zadevao, da so njemi naslednje dali tišinsko faro.

Na Tišini njemi je prva skrb bila starodavna cerkev, štero je z vnoгим trüdom dao prenoviti. Faro je ravnao ostro, liki z ostročov ljubeznega srca. Z njegove fare je bilo tistoga hipa največ dijakov štere je sprobüdjavao i pomagao. Šteo je viditi kem več Slovincov v različni službaj.

Postao naskori esprä. Skrbo se je za vse cerkvi naše okolice. Vsikdar v cerkvenom i slovenskim düh. Bio je dober z dühovniki i lüstvom. Bio je vsakomi na pomoč z rečjov pa djanjom. Poleg njegove ljubezni do sv. matere cerkve pa ostro crkvenoga mišljenja je pa vseširo i vsikdar pokazao svojo ljubezno do svojega slovenskoga roda. Poskrbo se je, najma potrebne molitvene knjige, katekizmus, krščanski kalendar itd.

Ka je pa včino velkoga? To vse je velko med gotovimi razmerami. Delao, živo je za naše slovensko lüstvo pa je vplivao na nje tak, ka ostane njegov spomin na sto let. Njegovi kaplanje so gratali vsi vrel i dühovnjeje ino Slovinci. To povej vno go. Vreden je našega spomina i naše pobožne molitve. Pelao je boj za slovenske krščanske šole. Trpo je za to vno go. Dobo bi veške časti, či bi se vdao, zdaj so ga pa vno go blatili pa je ostao miren, delao je dale, kak ga je odilo krščansko slovensko srce. Vreden je..

Govor vp. pleb. nar. poslanca Klekl Jožefa pri grobi dr. Ivanóczyja.

Zahvalni slovenski narod!

Letos, gda se je vršila ferma v toj lepoj fari sv. Benedikta, so naš milostiven višejnji paster pohodili to gomilo, pri šteroj mi z genjenim srcom stojimo i so molili za tistoga blagoga moža, koga slovenski narod tak vroče ljubezno srce pod njov prhne. I ka so včinolli oni letos, so včinolli njihov prednik pred 10 letimi, gda so delili tü svestvo sv. potrdjenja. Vučenik nepozabnoga dr. Ivanóczyja je te obisk itak popisao l. 1925. v kalendaru Srca Jezušovoga. Na konci ferme je püšpek šo na cintor ino je korine neseo z sebov, štere je doli položo na znamenje svojega miloga spomina na grob Ivanóczyjov. Pa kak je tam molo, je edna skuza spadnola na mrzlo zemlo. Po zgledi vašega višjega pastira idte tudi vi, verno slovensko ljudstvo na grob Ivanóczyja ino poklekните tam doli, pa dokeč žalüvka žalostno prigne žümeče veje svoje na vaše glave ino gladki, pihlaj vetra dale nese vaše zdihlajje, položite na trdo grüdo doli ništerno korino, püstitite na nje edno vroče skuzo. Ar pod tov grüdiv počiva

Starec je ne spremeno resnoga obraza, mrzeo i trdi je ostao, kda je odgovoro:

„Fulvij v toj reči pa nikše mehkošti! Ali znaš ka je jütrašnji den?“

„Eden i dvajseti prosinec.“

„Te den je za tebe razsoden! Ravno ti den je bio, kda si bio na tam, da bi pridobo premoženje —“

„Tiho, tiho, vstavi ga Fulvij v silnoj düšnoj bolesti! Ka me vsikdar spominaš na to, ka bi najraj pozabo!“

„Ravno zato, da ne pözabiš. Jaz morem skrbeti zato, da te ne bo vodila vest, čast ali jakost. Ali je ne norost gajiti usmilenost do človeka, ki je tvojoj sreči nza poti, i si z njov dozdaj ravnao tak?“

Fulvija je zgrobila notranja jeza, čemeri; vgrizno se je v lampe, a svoje čemere je zakrio z rokami. Ali Eurota ga je friško zdramo z rečmi:

„Glej vütro ti napoči drugi den i najbrž zadnji razsodni za tebe. Le mirno premisliva, ka nama obeta. Ti boš šo k casari i ga prošiš za postavni tao od premoženja; ka ne? Vzemiva, da ti ga da!“

„To je nemogoče, to je nemogoče,“ kriči na vse grlo Fulvij.

„Ve mam pravico do njega, trdo pravico. Nikak mi nemre odpovetadi!“

„Le mirno mladi prijateo, le mirno. Misliva si, da ti odpovejo tvojo pravico!“

„Potom sam zgüblen!“

„Drugoga izhoda nega, da bi se opomogeo; zbežati bi mogeo od tü.“

„To bi že bilo; kelko si pa dužen pri židovaj?“

trüplo ednoga dühovnika, ki je vno go trpo, i ki je zvročim srcom lübo ljudstvo svoje!

I mi, verno slovensko ljudstvo, smo poslühnllli želo vučenikovo dr. Ivanóczyja, prišli smo k njegovomi že 10 let staromi grobi, prinesli smo rože na njega, štere položimo z ljubezim srcom i zskuznim i očmi onomi na spomin, ki je jako — jako lübo naš narod i dosta jakó dosta trpo za njega.

Vroče je lübo dr. Ivanóczy Franc, č. kanonik, svoje slovensko ljudstvo, to ljubezno je zajimao iz ljubezni do svojih prostih slovenski starišov. Vrelo je ljubó svoje stariše, vrelo je ljubó tudi svoje ljudstvo, če ravno so njemi to šteli v greh, če ravno je zato ljubezno mogo bridki pehar preganjanja do dna spiti. Jaz bom samo kratko govorio od njegove delavne ljubezni, bom samo kak vetriček rahli, ki se z bistrimi percotami pašči prek teh rožic ljubezni. Vno go vam je povedao od nje že v svojem lepom cerkvenom govori g. Bašša Ivan plebanoš. Več vam bo od nje še povedao po molitvi pri grobi dr. Hohnjec Jožef, narodni poslanec, ki so blagovolili z zelenega Maribora priti v našo sredino i se udeležiti naše prisrčne slavnosti.

Dobrih 10 let je že, ka se je te grob odpro i nam je zapro nas vse ljubeznega očó pa li ne je pozabljen, kak drugi groboyje, še več, obdaja ga več src, kak je obdajalo onoga v žitki, ki tü počiva venčan s slavov pravičnih, s slavov trplenja. Zakaj? Dober Bog je spuno nad njim svojo obljübo: „Poštüj očó svojega i mater svojo, ka boš dugo živ na zemli, štero Gospodin Bog tvoj da tebi!“ Glejte! Poštüvao je svoje stariše pokojni, kak mogoče nieden, ali malo šteri med nami; zato je dobo dugi žitek na zemli, ne v svojem tell, nego v svojem spomini i v svojem naraščaji. Mladina, ki obdaja njegov grob, je prijeten düh njegove ljubezni, rodila se je z njegovoga srca. Kak zrno kadila zgori na ognji, a düh prijeten, šteri se okoli razširjava, svedoči, da je vmrla plemenitna rastlina, ravnostak naša z dobrim dühom napunjena šolska i druga mladina je svedok, da je bilo dobro tisto zrno, ki je tü pokopano. Pokojni je hitro zgübo svojega očó potem, kak je zvršo svoje šole. O jaz znam, ki sem bio njegov prvi kaplan i pet let se dao voditi od njegove modre roke, jaz znam, z kakšov ljubeznostjov se je obračao do svojega pokojnoga očó i do svoje stare matere. Dosta je molo za očó i z največšim poštlüvanjom jočeč gučao od njega, njegovo podobo nad svojo posteo obešo, da ga ta vsigdar opomina, naj se ne spozabi z pokojnoga düše. I materi, svojoj staroj materi ka je bio, je nemogoče nači povedati, kak či izjavim, da je bio njeni angeo čüvar. Pozvan v Beč v Augustineum za ravnateljsko mesto, toga ne je sprejeo, čeravno

„Dvejsto sestercijov (10,000 K pred vojnij), po petdeset od sto i z obresti od obresti brezvestnomi gülači Efrajni.“

„Kakše zagotovilo si njemi pa dao?“

„Drugoga ne, nego gotovo vüpanje do Agneškinoga premoženja.“

„I če se ti ne posreči, misliš, da vujdeš židovi?“

„Se razmi, da ne vujdem, če bi židov znao, trbe pa, da se na skrivnoma pripravlava na beg (rešitev).“

„Fulvij to prepüsti meni! Ti vidiš, kak pomemben je za tebe vütrašnji den, ali pravzaprav dnešnji, ar se bliža že vütro — prinese ti življenje ali smrt. —

„Le koražo, da prestaneš, ka ti rodi!“

Razsodni den; drugi tao.

Fulvij je odišeo iz svojega stanüvanja na mrzli, friški lüft, da si malo pohadi vročo krv i si pomiri nemirno srce. Brez vsakšega cila je hodo se pa ta, ali nikaj ga je vleklo bliže i bliže k Tulijanovoj vozi. Ka denok je bilo to? Ali vest ali osramočeni ponos (gizda); ali čüt lakomnosti? Zavrženoga, zanicüvanoga se je čüto, i ponižanoga od deklice, štere bogastvo se njemi je vidilo za potrebno, da se reši kodiške palice i gvüšne smrti; vendar bi ešče rajši meo njo, nego njeno smrt. Vmoriti jo dati, to se njemi je vidilo nekaj strašnoga, da bi bilo na kakši drugi način mogoče. Ešče ednok njoj šče ponüditi rešenje.

Ravno je stao pri vozinih dveraj; povedao je parolo i straža ga je püstita v hižičko mlade vjetnice. (Dale).

bi ga čakala po njem pūšpekijška čast. Pūsto je čast i prišeo je v Slovensko krajino, da pomaga svojoj staroj materi. Ona ga je želela i je prišo. Vsaki den, čiravno je meo najimenitnejše goste, je tečas nedjao v zobe falaček hrane, dokeč toga najlepšega falata ne izročo svojoj materi. I odkedkoli je prišo, rano, ali kesno, ne šo tečas spat, dokeč ne obiskao svoje matere. Gda je mati obetežala, ne bio zadovoljen s tem, ka njoj je dao dvoriti, ka jo je dao vračiti, nego sam je ne vōre, nego cele noči stao pri njenoj posteli i njej dvoro v betegi. Gda je dober Bog starico k sebi vzeo, je dūšo zdehnola vu njegovih rokaj, pa če ravno je za smrt popolnoma dozorela, vendar je tak britko žalūvao nad njenov zgūbov, da smo se bojali za njegovo življenje. Ta prosta starica je bila njemi več, kak celi svet, ar je bila njegova mati. Vi tišinski farniki ste mi svedok, kak vroče je ljūbo on vas, dnes po polnoči ob 4., gda so spopevali vaši lepi zvonovje, zakaj ste se zbrali vkūp skoro polovica odrešene fare i napravili to dugo pot k grobi? Ne ste mogli pozabiti njegove ljūbezni do vas, štera ga je gnala, da je živo za vas i vmro za vas. Ali itak naj pokaže, ka oča i mati sta njemi ešče globše v srci, je proso odpūščenje i dovoljenje od vas, ka vas po smrti zapūsti i si postelee posteo do sodnjega dneva tū pri oči i materi. Ivanoczy zvenčan z znanostjov i modrostjov, kak med jezeri redko što, Ivanoczy podignjen na najvekšo čast na zemli, na dūhovniško, Ivanoczy vreli gorečnik za lepoto hiže bože i neustrašen boritelj za pravice svojega slovenskoga ljudstva — se svetiš daleč okoli. Ali te blišč prebledi, gda te gledam ležati tū pri oči i materi, ar tū občūdūjem tvojega velikoga srca ešče vekšo ljūbezen do tvojih prostih slovenskih starišov.

I gda toj velikoj ljūbeznosti do starišov † dr. Ivanoczyja poklonim priznanje svojega detinskoga srca i vseh onih, ki so gda čūtili, ali čūtijo bitje očinskoga i materinskoga srca, glasno povdarim, da se z te njegove ljūbezni do svojih starišov rodila njegova velika ljūbezen do svojega maloga slovenskoga ljudstva.

Kakša je bila † Ivanoczyja ljūbezen do našega ljudstva? Zbetežao je dūhovnik, ar je bio novi plebanoš, ne meo teliko vrednosti, da bi se v daljnjoj krajini mogo zdraviti, doma se pa ne dao beteg odpraviti. Ivanoczy zve za to i ka včini? Svoje prišparane krajcare pošlje dūhovniki i njemi naznani, ka če ne de mogo, ne trbe nazaj dati, interesa tūdi ne proso, glavno je, da ozdravi i dela za naš narod, znao je pa zato samo on i betežnik. Glavni cio vsega njegovoga dela je bio: *po božjoj voli vse za naš narod ne z rečjov nego z djanjom.*

Gda je prišo v Slovensko Krajino za dūhovnika, te so cerkve zgledale, kak drevje po zimi brez vse lepote i dike, dūše so pa v nje hodile medle, kak ftice odrevenele. Glejte tišinsko, cankovsko, sebestjansko, benedičko, nedelsko i druge cerkve kak zaročnice olepšane za nebeskoga zaročnika, i glejte neštete jezere, ki se v našem kraji mesece za mesecom hranijo z božim telom njegov dūh je to napravo. Za par let ne bi bilo dūhovnikov, i narod bi prišo tūjcem v roke, zato je dao včiti za dūhovnike i druge stane sine našega naroda i svojo gibajočo vrednost odločo za slovenske dijake. Lepovam jegučao o jūbezni njegovoj č. g. predgar Bašša Ivan plebanoš. Vsaki narod ma dva korena, iz šteriva živi čistost i treznost; živi pa po svojem jeziki. Zato je pokojni neizprosni boj vodo proti sovražnikom čistosti i treznosti i za pravice našega miloga slovenskoga jezika. Zagovoro je slovenske knige (držbe sv. Mohora) pisao je, čiravno ne mogo dosta za volo dūhovniški poslov, a dao je pisati slovenski i pisatele našega slovenskoga štenja, kak

je v svojem lepom govori povedao g. Bašša Ivan plebanoš, je on odgojio — Mūra je neštete kvare delala našim mūrčanom, būranje je on izposlovao — krivično mauto v Gederovcih je on odpravo — krivico trpeče naše Slavončare je on zagovoro; — i gda so pri nekom gospodi za celo dnevno težko delo sramotno nizko plačo dobili naši dalavci, je tem tak pomagao, gda je je k sebi povabo na delo, njim vekšo plačo dao i tak gospodo prisilo, da tūdi ta podignila plačo naših delavcov. Politiko je vodo kršćansko, pač tisto je podpirao, štera je bila poštena i zagovarjala pravice vōre i našega slovenskoga jezika; i naj se v šolaj slovenski vči, bar katekizmuš, je z svojega žepa dosta aldūvao. Ne je bilo dobroga namena med nami, da ga on ne bi potpirao, ne samo z delom, nego i z dari. Pri vsem svojem deli i pri vseh svojih potporah je želo, je zahtevao od vseh pomaganih, da ostanajo pošteni i ne zatajijo svojega slovenskoga maternoga jezika, kak je on tūdi pred celim svetom povedao ne gledoč nato, ka gučijo nasprotniki: „*Slovenec sam.*“ I naj svojo ljūbezen do materne reči ešče po smrti posvedoči, je v teštamenti svojem zapūsto zapoved, da njegov grobni spomenik more slovenski napis nositi.

Ali ta ljūbezen pokojnoga do našega roda, je bila ovita v tak bodeče trnje, kak ni eden ščipek naših gredic ne. Ne gučim od tistoga njegovoga trpljenja, štero njemi je rodilo vse stransko delo; niti od trpljenja vnogetne želočne i obistne bolesti; jaz gučim od trpljenja njegove dūše, štero je to desetletja držalo na križi i štero je teliko vekše bilo, keliko je dūša več od tela. Istina, meo je on tūdi slabosti, ve ešče vlas drži senco i ma tenjo, ve niti človek ne, ki je nema ali odpravlao je te i spokorio se je za nje. Nego hūdobije ne bilo v njem, to so samo tisti vidili v njem, ki so sami bili puni ž njov. Grde grehe zmisljo na njega, na štere nigdar niti mislo ne, i gaza volo teh i drugih nedužnih potvarjanj pred sod vlačijo, ga cerkvenoj i svetskoj oblasti neprenehoma naznanjajo, njegove farnike i poznanice preganjajo, po novinaj ga blatijo i vse to vnogetna leta, pa niti po smrti njemi ne dajo mirū, protiverske novine blato mečejo ešče na njegov grob. I vse to samo zato, ar je vūpao povedati, ka ga je slovenska mati rodila, ka je Slovenec i ka je brano pravice svojega slovenskoga roda. To vnogetno trnje je povzročilo, da je ravno te počilo njegovo srce, gda bi nam toga ljūbezen najbolje bila potrebna.

Razžalostili smo se nad njegovov zgūbov. A to žalost obsijavajo že traki veselja i tolažbe, ki se igrajo nad sadom njegove ljūbezni, šteri je dozoro i te sad smo mi: Prekmurci. Pred celim svetom v nazočnosti naše slovenske oblasti, ponosno povemo vsi: kršćeniki smo, Slovenci smo! Njegov namen, za šteroga je živo, je dosegnjen, ostali smo z kršćanskim dūhom napunjeni verniki i postali smo i vsigdar bole postajamo zavedni Slovenci. Z tov tolažbov napunjeni položimo venec i trosimo rože na njegov grob iz zahvalnosti, njegovimi spomini na čast, njegovoj dūši pa želemo slavo — slavo — slavo — i molimo za njo.

Govor narodna poslanca, profesora bogoslovja, g. Dr. Hohnjeca.

Sv. pismo nam veleva, da hvalimo sloveče može (Sir. 44). Naš slovenski narod ni velik po številu svojih članov niti po prostranosti in plodovitosti svoje zemlje. Velik pa je po svoji nadarjenosti in sprejemljivosti za vse, kar je resnično in pravično, lepo in dobro. Ta bistrost duha in plemenitost srca, ki je najlepša lastnina in svojina

našega ljudstva, je zbrana in nekako osredotočena v velikih in slovečih možih našega ljudstva. Take sloveče može častiti, hvaliti i slaviti, je naša dolžnost, na katero nas spominja in opominja veliki slovenski škof Anton Martin Slomšek z znanimi besedami:

„Kdor svojih prednikov ne časti,
njih naslednik biti vreden ni!“

Med velikimi možmi slovenskega prekmurskega ljudstva zavzema prvo mesto kanonik dr. Ivanoczy, kojega desetletnico smrti danes z največjo slovesnostjo obhajamo. To slavje ni omejeno samo na prekmurske Slovence, kojih je na tisoče danes priromalo na njegov grob. Na tem grobu je danes v duhu zbran ves slovenski narod ter se klanja spominu svojega velikega sina. Saj se Ivanoczyjeva ljubezen do slovenskega naroda ni končala ob Muri, ona se je razširjala preko Štajerske, Kranjske, Koroške in Primorja ter se je raztezala tako daleč, kakor je segala in sega slovenska govornica. S svojo vseslovensko ljubeznijo in s svojim narodnim delom je dr. Ivanoczy pripravljao pot ujedinjenju vseh Slovencev in zato zasluži, da se ga hvaležno spominja ves slovenski narod. V imenu Slovenske ljudske stranke, ki je edina poklicana in upravičena govoriti v imenu vsega slovenskega ljudstva, se spoštljivo in hvaležno klanjamo spominu velikega sina slovenskega prekmurskega ljudstva.

Dr. Ivanoczy je telesno umrl pred desetimi leti, njegov duh pa živi med prekmurskim ljudstvom, kakor živi med štajerskim delom slovenskega naroda duh škofa Slomška. Med obema odličnima sinovima našega ljudstva vlada velika sličnost. Podobna sta si ne samo po poklicu, marveč tudi po svojih duševnih sposobnostih in neskaljenem duhovniškem življenju, zlasti po svojem delu in trpljenju za slovenski narod. Kakor so Slomška zalezovali in preganjali pretirani nemški nacionalci in nemškutarji, tako dr. Ivanoczyja zagrizeni madžarski i madžaronski prenapetneži.

Dr. Ivanoczy je kakor Slomšek videl bodočnost svojega naroda v izobrazbi in prosveti. Zato je smatral kot eno svojih najvažnejših nalog, širiti med narodom pravo izobrazbo in omiko. Pri tem se je držal Slomškovega gesla: „Vrli Slovenci! Prava vera bodi vam luč, materni jezik bodi vam ključ do zveličanske narodne omike“. V svojo župnijsko kroniko je zapisal znamenite besede: „Lūdstvo se pokvari, či ne bo imelo knjige in poštenoga čtenja“. Zato je bodisi sam bodisi po možeh svojega mišljenja spisao i širil med ljudstvom knjige, in to ne samo verske, marveč tudi splošno izobraževalne vsebine. Kako težko je bilo to ljudsko izobraževalno delo in kako velike žrtve je zahtevalo, dokazuje žalostno dejstvo, da je bil slovenski jezik pregnan iz vseh šol ter se je že v vseh osnovnih (ljudskih) šolah šopirila samo madžarsčina. Te ogromne ovire je mogla premagati samo takšna ljubezen, kakor jo je do slovenskega naroda in slovenskega jezika gojil dr. Ivanoczy.

Ob tem velikem plamenu rodoljubja so se zanetile iskricice v srcih drugih, zlasti v srcih mladine. In te iskricice so se jačile, so rastle in se širile in iz njih je nastala ona svetloba slovenske prosvete in omike, ki je prekmursko ljudstvo držalo pokonci v najtežjih dneh tujinske vlade ter ga rešila temne smrti in propada.

Zato bo dr. Ivanoczy svojem ljudstvu ostal prerok, je svetli vzor rodo in domoljubja. Ljubiti svoj rod je dolžnost, ki vam jo nalaga vera. Mi si nismo mogli izbirati in izbrati matere, ki naj bi nas rodila. Nismo bili vprašani, ali hočemo bogato ali revno, imenitno ali preprosto mater. Ni nam bilo dano na voljo, ali hočemo biti rojeni v madžarskem, nemškem, italijanskem ali slovenskem narodu. Bog nam je

dal slovensko mater in slovenskega očeta. Njegova volja je, da smo rojeni kot Slovenci, da živimo kot Slovenci ter da umremo kot Slovenci. Proti Bogu in njegovi volji bi grešil tisti, ki bi se sramoval svojega naroda ter ga zatajil. Slovenci smo, Slovenci hočemo ostati. To svojo zemljo, ki nam jo je dala božja previdnost, hočemo ohraniti, na njej biti gospodarji zdaj in na vse čase.

To je danes naš sklep, ki ga kot najdragocenejši venec polagamo na grob velikega buditelja in voditelja prekmurskega ljudstva, kanonik dr. Ivanóczyja. Duh Ivanóczyjev ni umrl ter ne bo nikdar izgubil iz vrst slovenskega ljudstva. To je duh krščanstva in slovenstva. In v tem duhu je zmaga in obstoj ne samo prekmurskega ljudstva, marveč celokupnega slovenskega naroda.

NEDELA.

Po Ris XIII. Evang. sv. Lukača. XVII. 11—19. Deset gobavih možov zvrati Jezus, a hvalo njemu da samo eden. Keliko gob, grehov je spravo dol dober Jezus že z naših duš. Kak smo njemu plačali to neskončno dobroto? Povrnimo njemu jo z tem, ka bomo podpirali z svojimi molitvami i dari tiste, ki odgajajo mladino, ka ta ne postane gohava na duši.

Ljubezen do bližnjega.*)

Pa kda ste prišli vi iz srca svojega bližnjega, kelko časa ste bili tam naseljeni, da tak natenko poznate vso njegovo notranjost? O, ali je ne človeško srce ne doumno (nemre ga razumiti)? Ali je ne pa samo Bog tisti, ki vidi človeki v dna srca? Jaz, Gospod, pregledujem srce i ledvice probam, pravi pri preroki. Ja, Bog ja, človek pa ne? Ve šče svojega lastnoga srca ne poznaš, pa delaš kak da bi poznal srce bližnjega. Kda se spovidavaš — ali ne praviš dostokrat, da ne veš prav, kak je bilo, ali si privolo v skušnjavo ali ne, ali si se slaboga djanja veselil ali si se obsojal... Ne veš natenko, kak je bilo s teov samim, s tvojim srcem — od bližnjega pa ščeš soditi z gvišnostjov: tak i tak... Ali se ne bojiš, da je tvoja sodba krivična?

Praviš: Krivična je ne, ve sodim po tom, ka vidim i čujem. — O samo pomali! Ti vidiš gvišnoga človeka, tvojega nasprotnika — i že sodiš: Zdaj sta vkup i vdarjata po meni! Ti čuješ, da so bili ti, tam zbrani trije, štirje, ki so inačičih nazorov nego ti — i že praviš: Zaroto so kovali! Ti vidiš dva mladija človeka, mladenca i mladenko, drug drugomu prijazno se nasmejati — i že skleneš: Greh je med njima! Ti čuješ, kak te i oni malo bole zapravljivo žive — i že vdarš: Lahko, da si je peneze prigolfaol! Ti vidiš duhovnika dvakrat, trikrat iti v isto hišo — i že napraviš prek njega križ: Te hodi po prepovedanoj poti!... O prijateo, prijateo! Ali istinsko misliš, da takše tvoje sodbe nemrejo biti krivične? Da so zaistino ne krivične dostokrat? Ali si se ne že sam dostokrat osvedočo, da je bilo inaiči, nego si sodo, da si sodo preneglo, premalo premišleno, zato krivično. Šteri sodnik, postavljen od zakonite človeške, i teda tudi bože oblasti, sodi tak? Sodnik, je pravo že Aristotel, mora biti natančen kak zlatar, da loči pravo zlato istine od navideznoga zlata laži. Zato ne sme iti samo za tem ali onim videzom, nego mora preiskati djanje, vse njegove vzroke, kak je pravo od sebe Job: Reč, štere sam ne znao, sam prav marljivo preiskavao.

*) Predga dr. M. Opeke stolnoga kanonika v Ljubljani. Izdala tiskarna Ničman v Ljubljani.

Glasi.

Slovenska Krajina.

Novi meša pri Sv. Sebeščani. Čudne so bože poti, da z najnižšega i najsiromaškešega stana pozove Gospodin Bog človeka v najplemenitejšo čest. Na to so velka pelda gosp. Fuis Herman Matjaš novomešnik, ki so se v Prosečkój vesi v velkom sirmaštvi narodili, na Štajarskom gorzrasli, v Graci svoje včenje opravili ino kak gorposvečeni mešnik prišli v svoj rojstni kraj, gde so se farničje z lepimi dari poskrbeli za njuvo primicijo tak, kak prve na pomoč za zvršenje njuvi študij. Avgustuša 3. dneva, v nedelo, so se novimešnik

pripelali v Prosečkoves, gde ji je velka vnožina lüstva čakalo. Oni so na lepo okinčenom hintovi sedeli, pred njimi je pa posfarbica, Fuis Mihala, njuvoga vüca čij, držala na künštno našitom svionatom vankiši korono, ka so novi mešnik seov pripelali, pod koronov je pa vteknjena bila citrona, i okoli korone je pa trnavi venec bio položeni. Tu odnet ji je lüstvo z pesmami, molitvami sprevajalo proti farnoj cerkvi do v maloj bukovnici postavljenoga lepo opravljenoga šatora. Tu so proti prišli z velkov procesiov od farne cerkvi v plašč oblečeni domači plivanoš i v dalmatike oblečeni duhovnicje gosp. Kūhar nedelski plivanoš Resner klerikuš z Graca i gosp. Ficko čopinski plivanoš. V šatori so domači plivanoš v mešni gvant oblekli novoga mešnika, ki so dolpoklekoli pred njim i so njim na glavo djali korono z etakšimi rečmi: Gor si posvečeni za duhovnika, pastera Kristušovi ovčic, vodi je, ravnaj je, pelaj je z bogobojznov modrostjov v kralstvo nebesko. Zatem so njim dali citrono z sledičimi rečmi: To je znamenje, da se moreš zatajiti, i da boš znao na zatajenje navčiti ovčice, ar nišče nemre Jezusa nasledovati, ki se nešče zatajiti i svojega križa pokorno nositi. Na zadnje so njim dali trnavi venec i etak povedali: Te venec je proročanstvo Kristušovo. Z kem bole boš vörno spunjavao svojo čest, z kem bole iskao božo diko i pravico, z tem več neprijatelov boš meo, ki do te odürjavali i preganjali, ar je vučnik nej vekši od svojega meštra. To djanje, kak so zkuznate oči svedočile, je nazoči bodočim do srca segnolo. Od šatora, ka je namestnik bio rojstne hiže, se je velikanška procesija gibala proti cerkvi z pesmami i z milim glasom z prevelkim áldovom farnikov i bridkim trplenjom gosp. Kerec Franca spravljenih novih velikih zvonov. Z živimi i papernatimi korinami na vse kraje okinčana cerkev je pretesna bila te den. Tu so nas popravlene i povekšane orgole z ljublenim glasom sprevajale, i tudi hvalile radodarnost farnikov i g. Kereca. Pod prelepov i do skuz genlivov predgov g. Ficko Karola, markoskoga plivanoša je v prepunoi cerkvi novomi mešniki hudo gratalo i prisiljeni so bili vö iti na hladen zrak. Med tem so se okna zodprla, i šli so nazaj, i so v šegeštiji zaglednoli novi trnok lepi omar, ka je plemeniti dar g. Kerec Ferenc, i so na dale opravlali sveto mešo. Na zadnje so pa delili blagoslov novoga mešnika. Pri božoj službi i pod blagoslavlanjom so jako lepo orgolali i spevali g. Berdon Karol mestni škonik. Pomagale so njim njuva gospa Sommer Irma, Fuis Cör Marija, Sever Francika i drugi, posebno Horvat Peter. Po dokončanom opravljanji so se g. novi mešnik na farofi med rodbinov i botrinov i drugimi gostmi okrepili i na drugi den odpelali nazaj na Štajarsko.

Gornji Petrovci. V našoj vesi se je odprla pali nova krčma. Mamo jih že osem pa prebivalcov je ne celo jezero. Ma naša oblast srce, ka dovoli to?

Na kelih za prečiščavanje i monštranco črensovske cerkve, štero so hüdobne roke oropale, je Balažič Janoš iz Chicage poslal 15 dolarov. — Najlepša hvala!

Slinavka in parkljevka. Okrajno glavarstvo Radkersburg je zabranilo zavolo küge slinavke i parkljevke uvoz živih parkljarjev po cesti in obmejni promet s pakljarji. Srezki poglavar: Lipovšek.

Orlovski odsek Žiški priredi telovadni nastop 14. septembra na Križovo v Črensovcih poleg cerkve v ogradi gospoda Tomeca. Telovadba se začne o pol 1. vöri. Pridite vsi prijatelji Orlov! Posobna vabila ne bomo razpošiljali. V slabom vremeni prireditev odpadne. Bog živi!

Bogojanski Orel priredi na Malo mešo (8. septembra) izlet v Tünišče. Po meši nastopi s sledečim sporedom:

- proste vaje članov;
- nastop deklic s petjem;
- vaje višjega naraščaja;
- skupinske vaje članov I.—II.;
- vaje nižjega naraščaja;
- nastop deklic s plesom;
- skupinske vaje članov III.—IV.;
- Skupina.

Telovadba bo pri cerkvi. Pridite vsi prijatelji Orlov i mladine, videli bodete vnogo lepoga. Bog živi!

Zobozdravniški atelje gosp. dr. Brünnera je od 15. avgusta vu poslopji g. gostilničara Lenariča. Tehnična dela opravla g. Dragotin Šarman zobotehnikar, ki je dozda v Palanki, Varaždini i drugi vekši mestah ista dela opravla. Vsake vrste zlate, zlatonadomestilne krone, moste, kaučuk dela prevzame.

Domača politika.

Pogajanja med Jugoslavijov i Madjarskov. Okoli 15. septembra se znova začnejo pogajanja med našov državov i Madjarskov. Pretresevali bodo v prvoi vrsti prometne razmere.

Sestanek državnikov male antante. Dne 27-ga avgusta se je pripelao v Ljubljano dr. Beneš, čehoslov. zvünašnji minister i se je tam sestao z našim zvünašnim ministrom, dr. Marinkovičom. Pogovarjala sta se v zadevaj, štere se tičejo naše i češke države. Naslednji den se je pripelao v Ljubljano romunski zvünašnji minister, g. Duca. Tudi s tem se je naš zvün. minister posvetüvao.

Svetovna politika.

Odmev londonske konference v nemškom i francuskom parlamentu. Komaj so se vrnoli predstavniki raznih držav v svoje domovine, so nastopili v svojih parlamentaj, da sporočijo sklepe konference. Kak v francoskom, tak v nemškom parlamentu je večina poslancov z velikim odobravanjom vzela na znanje sklepe konference i s tem tudi izrazila zavüpnico.

Nemrtelnost. ●

piso: Hari Leopold, ev. bogoslovec.

Preminoče vremen je notri lüčilo v verski žitek ono idejo, ka je prej vöra vsakoga naprejdenja sovražnik, tak pravijo brezverci, ka tega sovražnika trbe vöstrebiti.

O kak velika nepravilnost je to! Krščanstvo najre te cilj ma pred seboj, ka gradi ne etoj zemlji boži orsag, šteroga je začno že Jezus. I či je v krščanskom vadlivanji kaj takše, ka je proti božoj zapovedi, te je naša dužnost krščanstvo očistiti od toga i ne vničiti. Istina ka brezverstvo, nepravilnost ne moreta podreti krščanstva drevo, ali to vidimo, ka so preveč dojsklestili njegove vejke, njegovo krono. Steblo ešče močno stoji, ali itak se v vsakom mesti sliši, ka ljudje karajo Bože, karajo Kristušovo ime. Dajmo se mi prek s cela Kristuš, živimo več ne mi, nego naj živi v nas Kristuš. Či verjemo v Kristušovoj nemrtelnosti, v njegovom goristanenji od mrtvi i na to vučimo svojo deco tudi, te nemre vestnoti krščanstvo, nego potem to steblo pa zeleno bode i naša vera takša bode, kak ogen i naš bodoči žitek, kak plamen, šteri vniči greh, nevernost i brezverstvo.

Zato pa či bolšo bodočnost ščemo, te pobogšajmo svoj verski žitek. Preobrnimo svoje mišljenje, slečmo doj staroga človeka i oblečmo gori novoga, šteri naj bože brez greha i šteroga srce naj puno bode ljubeznosti proti Bogi i proti ljudem.

II.

Či bolšo bodočnost ščemo, tak pobogšati möremo svoj moralni žitek tudi. Ar preminoče vremen v moralnom žitki tudi velike krivice kaže i pri tom tudi preveč dosta möremo delati, či to ščemo, ka bi Bog nas rešo od oni nevoi, štere nam je obečao.

One krivice, štere vračiti trbe, vsi poznate, štere z velikov batrivnostjov hodijo na sveti, ka naj kem več duš morejjo spraviti šatana orsagi. Poznate mladencov nepošteno oponašanje, šteri se z vsakoga poštenja norca redijo, poznate

roditeljev nemarnost, štiri svoji deci vsako lagvijo dopustijo. Poznate hamičijo, poznate one, ki se norčarijo z vsakoga svetoga dela. Istina, da sta od stvorjenja mao lagvija i greh vsigdar kraljüvala med ljudstvom, nego spoznala sta svojo ružnost, i zato se je skrila pred sveta öcni. Dnesden pa lagojina i greh vöideta na svetloščö i tam se kažeta vsakomi.

Kak moremo te blaženo bodöčnost čakati, či bože zakone ne poštüjemo, či Kristuša goristanenje, Kristuša nemrtelnost ne verjemo. Išöite dobro i ne lagvo i tak te z vami bude Gospod. Išöimo dobro, öisto, jakostno življenje, ogibajno se lagvije, greha, naj bodemo mi tüdi graditelje Bože hiže. Z paskov hodmo med žitka trnjom, naj ne dobimo boleče rane, nego delajmo kak celi möžje, kak pravi kršöeniki proti nepoštenosti, pokvarjenosti. Pokažimo, ka šöe sö takši, štiri se bojüjejo proti lagviji, proti grehi i ka je ešöe sveto Bože ime, štiro lagvija, greh, nevernost, brezverstvo zobstom šöe vniöiti i notrizamazati. (Dale.)

Prekmurški dijak.

Zavednost. Dne 28. avgusta se je vršil v Beltincih redni občni zbor društva zavednost, na katerem je bil izvoljen sledeči odbor: Predsednik: Franjo Kolenc; podpreds.: Naci Bašša; tajnik: Franjo Horvat; blagajničarka: Danica Šprager; knjižničar: Janko Tivadar. Odbor.

Beltinci. „Bog vas nima rad“ — sem slišal dne 24. avgusta od nekega gospoda, ker je začelo deževati ravno v trenutku, ko smo hoteli začeti s predstavljanjem igre. In jaz sem mu pritrdil, ker sem se spomnil tudi drugih podobnih slučajev. Dež nas je torej motil. Toda igrali smo kljub temu, res da ne s takim uspehom, kakor bi ga imeli v slučaju lepega vremena. Dež je bil neprijeten i za nas i za občinstvo. Za nas, ker nas mnogo gostov, ki so že prej kupili vstopnice, ni obiskalo, za navzoöe pa, ker so bili mokri in blatni. Oboji nam naj oprostijo, ker ni naša krivda, da se je izvršilo vse tako. Želji nekaterih, da bi igro še enkrat ponovili, bi radi ustregli, toda je toliko sitnosti i skrbi, da je to nemogoöe. Bliža se tüdi konec počitnic i že radi tega je stvar otežkoöena. Bomo pa zopet drugo leto spravili kaj na oder i takrat se tako pripravimo, da nas tüdi dež ne bo mogel motiti. Vsem, ki so nam na kakršenkoli način pri igri pomagali, se tem potom najiskreneje zahvaljujem. Posebna zahvala gre družini g. nadučitelja Špragerja, pri kateri smo bili ves čas priprave za igro kakor doma, g. trgovcu Sagadinu, ki nam je brez odškodnine dal na razpolago deske za oder i g. dr. Kolaršu, ki nam je posodil stole iz hranilniöne dvorane. Zahvalo smo dolžni tüdi mnogim drugim, a jih radi pomanjkanja prostora v „Novinah“ ne morem imenoma navesti. Sicer pa tako vsak sam ve, kdor je pomagal i tako se tüdi lahko zaveda, da smo mu hvaležni. V imenu vseh. Fr. K.

Pošta.

Bertalanö Mihal. Krajna. Pod tistim brojom, kak sam ti pisao, dobijo tvoji vö potni list. Drži se danoga navodila, drüge poti nej. **Lebar Marko. Nedelica.** Vašo prošnjo morate poslati Delegaciji ministerstva financ v Ljubljano i za 25 Din. štempelni pride na njo. Financi i občina moro potrditi, da je istina, ka v prošnji trdite. Po staro prošnjo pošljite v uredništvo naše, gda se g. poslanec povrnejo z Toplic, tü jo na nazaj dobite.

MALI OGLASI

Trgovski pomoönik, z železnim i zmešanim blagom, mesto išöe z dobrimi spröeöevalami, govori slovenski, nemški i mađjarski. Naslov pri E. Balkányi tiskarna Dolnja Lendava i Barnabaš Erdöšy trgovina s papirjem Murska Sobota.

I. a kovaški premog garantiran kg. od 2 K. — do 3-20 vsigdar velka i stalna zaloga. Tüdi ves stavbeni material se od zdaj naprej dobi po öudovito nizkoj ceni pri V. Bratina Križovci pri Ljutomeri.

Pri cerkvi Kapela-Radinci se oda po nizkoj ceni zidano poslopje s 3 do 5 plügov zemle, nekaj goric, njive, sadovnjak i les. Oglašiti se je pri Klobasa Andreji, kaplani i posestniki Tonimira.

Oda se posestvo, hišno i gospodarsko poslopje, vse zidano, 15 plügov zemle na ravnini 20 minut od farne cerkve Sv. Trojica v Slov. Goricaj. Vse vküp se falo oda zavolo družinskih razmer. — Što žele kúpiti, naj si pride ogledat. Küpí se lahko vse kak stoji i leži. Veö se zvedí v krömi Jurkoviö, Slatina Radenci.

Klepec Paveo dam na znanje! Pozavljam vse svoje prijatele, znance i negdašnje dobre odjemalce na obisk, ar sam začno pa trgovino na starom mestu pri apoteki v Beltincaj. Blago vse fele, nova bonta. Nova sreöa! Dobro röba, nizke cene.

Vas pozdravljam! Paveo.

Amerikanci!

Oda se iz družinskih razmer v Prekmurji najveöši PAROMLIN, ki je opremljeni z najboljšimi stroji. Dve družini se lahko preživljata iz njegovih dohodkov; stanüvanja zadosta.

Pitati v upravništvu „Novin“ v Dolnjöj Lendavi.

Prekmurjei Amerikaiak!

A legnagyobb és új gépekkel legjobban berendezett GÖZMALOM Prekmurjéban családí okok miatt eladó. Két családnak is nyújt megélhetést, lakás van bőven.

Kérdezösködni lehet a „Novine“ kiadóhivatalában Dolnja Lendava.

ZVONOLIVARNA „ZVONOGLAS“
TOMANOVA ULICA MARIBOR TELEFON ST. 74
HITRA POSTREZBA,
PRVOVRŠTNA IZVRŠITEV, NIZKE CENE.
RAÖUN PRI ZADRUŽNI-GOSPODARSKI-BANKI MARIBOR.

ZVONOGLAS

OKUSNO IZDELANI BRONASTI ZVONOVI - HARMONIÖNO AKORDIÖNI TRAJNI GLASOVI

Samostojnega mlinarja za eksportni paromlin sprejme takoj Uprava veleposestva Beltinci, (Prekmurje).

SALONIT

je najboljši škrilj (pala)

za pokrivanje strehe je bolši od vseh drügh materialov, lehkí, nezgorljivi, dugo drži i je tüdi najfalejši.

Dela potaejtssarose ok vöch Híformi „ETERNIT“

Za pokrivanje strehe se da večletna garancija.

Izdelavle se v Solini pri Spliti v zalögi je pri

Öeh & Gašpar-i,

trgovina z mešanim blagom, železninöv, polskimi pridelki.

MURSKA SOBOTA, Prekmurje.

Oglas.

Trgovski pomoönik

in en priden uöenec za trgovino s specerijo i manufakturo se sprejme s 15-tim septembrom v trgovino.

Alois Kreft na Cankovi.

Slovenska Banka d. d.

podružnica DOLNJA LENDAVA
plaöa najbolje dolarje
in zlate peneze.

Ovlašöena banka za trgovanje z devizami i valutami. Izstavlja izvoznikom uverenja i prevzema banöne garancije.

Podpirajte Novine!

FABRIKA MAŠINOV I LIVARNICA D. D.

V LJUBLJANI.

Livarnica zvonov iz bronca.

Nastavljena 1767.

Najbogše blago.
Krasni glasi.
Hitro zgotovijo.
Ni ke cene.

Najvekša i najstarejša domaöa
LIVARNICA ZVONOV.

Naroöite naš cenik!

Naroöite naš cenik!